OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 62 ZEVENDE JAARGANG. **1859**

Prijs der Inteekening.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . . *f* 7.50
" " " Java. . . . . " 9.—
" " " Buitenbezittingen. . . . " 10.—
" " " Nederland. . . . . . " 13.—

De *OOSTPOST* verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 4 AUGUSTUS.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN

van den *27sten* en *30sten Julij* 1859 №. 60 en 61.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE;

Den Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, in aanmerking nemende, dat de noodzakelijkheid heeft opgehouden te bestaan van de exceptionele bepalingen, omtrent de uitreiking van reispassen voor het eiland Madura;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het besluit van 16 Januarij 1858, afgekondigd bij de publicatie van 9 Julij 1849, (staatsblad no. 34), te bepalen:

Dat de verordeningen betrekkelijk het reizen over Java ook toepasselijk zijn voor Madura.

En opdat niemand hiervan ontwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 20sten Julij 1859.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie:
Bij afwezigheid,
Namens denzelve;
De tijdelijk waarnemende Vice-President van den Raad van Nederlandsch-Indie, belast met het dagelijksch beleid van zaken,
DE KOCK.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 52.)

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*
(*Staatsblad no.* 51.)

BATAVIA, *den* 19*den Julij* 1839. (No. 11).

Gelet op art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 October 1849, no. 53, (Indisch staatblad no. 62), luidens hetwelk:

Bij de berekening van den diensttijd der ambtenaren in Nederlandsch-Indië, ter bepaling van de hoegrootheid hunner pensioenen, overeenkomstig het reglement in het Indisch staatblad van 1827, no. 50, en de daarin bij voormeld Koninklijk besluit gemaakte verandering, als Indische dienst zullen worden aangenomen naar den maatstaf van twee Nederlandsche dienstjaren, voor één Indisch dienstjaar, de diensten in Nederland bewezen, hetzij in eene burgerlijke betrekking, hetzij bij de land- of zeemagt mits de ambtenaar minstens twaalf jaren in Indië heeft gediend en zijne Nederlandsche dienstjaren volgens de in Nederland bestaande verordeningen, bij de berekening van pensioen aldaar zouden zijn toegelaten;

Op de bezoldigingen in Nederlandsche dienst genoten, voor zooveel die dienst voor pensioen uit de koloniale fondsen in voege voornoemd, in aanmerking komt, en van die bezoldigingen niet bereids in Nederland, volgens de aldaar bestaande bepalingen op het stuk der pensioenen, mogt zijn gecontribueerd, zal worden toegepast de korting voorgeschreven bij art. 23 van het bovenbedoeld reglement;

Gelezen de missive van den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van 29 December 1858, La. A. no. 6/1526; daarbij, enz.

blijkende voorts uit gemeld Ministerieel schrijven, dat de Koning, in verband met Hoogst Deszelfs beschikking, bedoeld bij het Indisch staatsblad van 1859, no. 1, magtiging heeft verleend, om voormeld art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 October 1849, no. 53, (Indisch staatsblad 1849, no. 62), toe te passen op ambtenaren die minstens vijf jaren in Indië hebben gediend;

Is goedgevonden en verstaan;

Van het vorenstaande aanteekening te houden.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 26 Julij 1859 no. 27 is aan John Chanter te Londen, verleend een tot uitsluitende vervaardiging en verkoop der voorwerpen strekkend octrooi (no, 27 van het register) voor den tijd van tien jaren, gerekend van af den dag, op welken de duur van het in Nederland verleend octrooi is ingegaan, op de eerste invoering van eene buiten Nederlandsch Indie geoctrooijeerde uitvinding, bestaande in *verbeteringen aan roosterstaven.*

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de resident van Tagal, C. F. Boudriot.

Eervol, alsnog wegens vertrek, als lid in het hoog militair geregtshof van Nederlandsch-Indie, de kapitein-luitenant-ter-zee N. baron Ganseb genaamd Tengnagel, thans in Nederland; onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Eervol, wegens vertrek, als lid, tevens secretaris der subkommissie van onderwijs te Samarang, jhr. C. F. Siberg, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot Nederlandschen vice-consul te Foochow Foo, in China, de heer A. B. Neilson jr., lid van het Amerikaansche handelhuis Olijphant & Co.

Tot kommies op het residentie-kantoor te Sibogha (residentie Tappanoeli), H. J. van der Ven, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen.

Tot zoutverkoop-pakhuismeester tevens fungerend algemeen pakhuismeester te Bandjermasin (residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo), de gepensioneerde kapitein van het Nederlandsche leger C. J. Soeters Gosenson.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banda, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Padang Pandjang, H. Obertop.

IN DIENST GESTELD:

Bij 's lands burgerlijke openbare werken, de door Z. M. den Koning benoemde en onlangs uit Nederland aangekomen adspirant-ingenieur dr. Uijlenbroek; met bepaling dat hij werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat in de residentie Batavia en verblijf houden ter hoofdplaats van dien naam.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot het uitreiken aan J. Groneman eener acte van toelating tot het uitoefenen van de genees- heel- en verloskundige praktijk te Batavia.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust,
BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PADANG.

IS ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid, W. Kraft, ingenieur der eerste klasse bij de burgerlijke openbare werken aldaar, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

IS BENOEMD.

Tot lid, J. Lion, luitenant-kolonel, militaire kommandant der Padangsche benedenlanden.

EEN CONCERT EN EEN STERFBED.

(*Vervolg.*)

„ „ Wie is dat?" vroeg ik aan een deurwaarder. — „ Wel, de kindermoordster, mijnheer!" was zijn antwoord. Op het zelfde oogenblik ontblootte zij haar gelaat — haar blik ontmoette den mijnen, en bewusteloos zonk zij achterover. — Hoe ik uit het gebouw, hoe ik op mijne kamer ben gekomen, hiervan kan ik mij niets herinneren; alleen weet ik, dat ik er mij bevond, en wel in een verschrikkelijken toestand. Ik was bij mijn bewustzijn. Zeer juist weet ik mij te herinneren wat rond om mij gebeurde — wat er gedaan of gesproken werd en wat ik zelf zeide en deed. Maar ik was ter prooi aan een onbeschrijfelijk gevoel van angst, van afgrijzen, van gejaagdheid en van wanhoop. Het was mij alsof ik in een staat van bewusteloosheid eene misdaad had gepleegd, waarvan de doodstraf een onvermijdelijk gevolg moest wezen. Welk misdrijf — dàt kon ik mij niet herinneren, niet voorstellen — en wanneer of hoe ik mij daaraan schuldig had gemaakt, wist ik niet, en echter kon ik de overtuiging, dat ik schuldig was, niet van mij afwerpen. Het ijsselijk denkbeeld, als een eerloos misdadiger te worden geboeid, te worden heengesleurd naar den kerker, te sterven op een schavot, deed mij wanhopig de handen wringen, en de verzekeringen mijner huisgenooten, dat er geen grond voor mijne vrees bestond, — de bedaarde vermaningen mijner hospita om mij ter rust te begeven, dewijl alles dan wel beter zou gaan dan ik dacht — dienden slechts om mij te overtuigen, dat er geene redding meer voor mij mogelijk was. Ik bad, ik smeekte haar, mij in mijne vlugt, waartoe ik de geheimzinnigste middelen en wegen uitdacht, behulpzaam te willen zijn, en hare aanmerking, dat er geene redenen om te vlugten voor mij bestonden, en het in mijn toestand niet geraden zou zijn, mij in het openbaar te vertoonen, bevestigde mij in het gevoelen, dat alles verloren en er aan geene ontkoming meer te denken was. Dit alles bragt mijne verbeelding nog meer in de war en verhoogde mijne onrust. Toen ik eindelijk, laat in den avond, mij had laten bewegen om naar bed te gaan en mij eenigen tijd bedaard trachten te houden, hoorde ik duidelijk een rijtuig voor mijne woning stil houden. Ik vernam de stemmen, de woorden dergenen, die beraadslaagden over de wijze, waarop zij mij wilden gevangen nemen en vervoeren. Ik hoorde het rammelen van de ketenen, waarmede ik geboeid zou worden; — het gebons op de deuren en vensters, om binnen gelaten te worden; — het antwoord en gekerm mijner hospita, die weigerde open te doen en om mededoogen voor mij smeekte. — Het koude zweet parelde op mijn voorhoofd, en een gloed, alsof er kolen op mijn hoofd gehoopt waren, verteerde mijn brein. — Toen kwam er een oogenblik stilte. Ik bedaarde een weinig, hief mijne handen krampachtig ten hemel, en bad — zoo als ik nog nooit gebeden had — sidderend, vernietigd en in het stof gebogen: „O God! laat mij dit, dit ééne ontkomen, en ik zal alles, wat mij ooit op aarde opgelegd moge worden, met geduld, ja met blijdschap dragen."

„Duidelijk herinner ik mij nog in dit oogenblik die woorden en de gewaarwordingen, waarvan zij vergezeld gingen. O, Henriette! bestond er mogelijkheid om u een denkbeeld te geven van den zielsangst, die mij verteerde — van het lijden, dat ik toen uitgestaan heb, uw hart zou er onder bezwijken, en het is mij nog duister, hoe ik dat alles heb kunnen verduren, zonder dat de teedere banden, die ons aan het leven hechten, werden vaneen gescheurd. — En te midden van dit alles dacht ik aan u — aan de schande, die ook gedeeltelijk u in mij zou treffen, en terwijl ik mij uwe smart, uwe vertwijfeling voorstelde, hoorde ik uwe stem onder een vernieuwd geweld voor mijne woning; — ik hoorde u, in den toon der wanhoop, uitroepen: „En ik heb hem zoo lief gehad!" Daarop volgden eenige oogenblikken van rust. — De morgen begon aan te breken. Ik wekte mijn oppasser, die bij mij was gebleven en op de canapé was ingeslapen. Op straat was alles stil. Mijne onrust werd hierdoor een weinig weggenomen, doch kwam weldra heviger terug, dewijl ik mij begon overtuigd te houden, dat men mijne gevangenneming had uitgesteld tot op heden, en voorzorgen genomen had, waardoor ik niet konde ontsnappen. Dit duurde nog eenige uren, totdat een mijner vertrouwdste vrienden mij raadde, om eens een toer te gaan rijden, ten einde mij te overtuigen, dat ik niets te vreezen had. Dit keurde ik goed. Men wil mij gelegenheid geven om nog te ontkomen, dacht ik, stak geld bij mij, en zeide aan mijn hospes, die mij in het rijtuig hielp, dat ik naar M*** ging en 's avonds terug kwam. Te M** nam ik een rijtuig naar U***, en daar een ander tot over de grenzen. Honderde malen gluurde ik naar achteren en in het ronde, telkens, bij het minste geluid van een rijtuig of paarden, vreezende, dat men mij achtervolgde en in zou halen, terwijl ik telkens buitensporiger drinkgeld aan den koetsier beloofde, die mij pijlsnel verder voerde. Eindelijk bevond ik mij op vreemden bodem. De overtuiging daarvan schonk mij rust. Al kon ik het gebeurde niet ongedaan maken, nu was ik

BEKENDMAKING.

Daartoe gemagtigd, maakt de adsistent-resident van de afdeeling Krawang, naar aanleiding van 's gouvernements besluit dd. 11 Julij 1859 no. 53, en in opvolging van § c artikel 4 van het Koninklijk besluit van 3 Julij 1856, opgenomen in het Indische staatsblad van dat jaar no. 64, bekend, dat het gouvernement het voornemen heeft om eene uitgestrektheid van

670 bouws gronden

gelegen in het district Siendangkassie, adsistent-residentie Krawang, bekend onder den naam van Tjilangkap, bij kontract andermaal aan de tegenwoordige huurders voor een tijdvak van twintig jaren in huur aftestaan.

En zulks ten gevolge van een daartoe betrekkelijk verzoek door den tegenwoordigen huurder, jonkheer meester F. Junius van Hemert gedaan; zullende aan belanghebbende dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, des ochtends tusschen 10 en 12 ure van af heden tot den 25sten October aanstaande, de gelegenheid worden verschaft om kennis te nemen van bovenbedoeld verzoek, zoomede van den meetbrief en de kaart, en zulks ten kantore van den adsistent-resident te Poerwakerta.

Deze verhuring zal *niet* door middel van uitbesteding plaats vinden.

POERWAKERTA, De Adsistent-resident,
25 Julij 1859. VAN POLANEN PETEL.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 27 Julij No. 60, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de Testamentaire Executeuren te Batavia, van wijlen den heer Gustav Sillem.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Augustus	op den 18den.	
" " September	" " 2den	en 18den.
" " October	" " 3den	" 18den.
" " November	" " 2den	" 18den.
" " December	" " 3den	" 19den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 5den Augustus 1059.

Voor de toko van de heeren Nicolai & Co aan de Kalimaas, en uitbesteding bij het Marine Etablissement.

Op Zaturdag den 6den Augustus 1859.

Bij de heeren Hill Broekman & Co aan de Kalimaas.

Op Maandag den 8sten Augustus 1859.

Te Sidoardjo.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

J. G. HUIJSER.
met
A. C. H. GALUP.

MODJOKERTO 29 *Julij* 1859. (984)

Getrouwd:

A. A. BALL
met
F. D. LOBRIJ.

MODJOKERTO, *den* 15*den Julij* 1859. (969)
Eenige en algemeene kennisgave.

VENDUTIE.

Op den 5den Augustus 1859.
VOOR DE TOKO VAN
J. A. A. NICOLAI & CO,
In Liquidatie.

Wegens uitverkoop van **Provisien** en **Dranken**, als:

Hammen en **Saucysse de Boulogne.**
Worst, Saucys en **Rolpens** in flesschen.
Anchovis en **Sardijntjes.**
Gevogelte en groenten in blikken.
Samarangsche Beschuit.
Suikerwerk en **Banket.**
Suiker in kleine krandjangs.
Roode en **Rijn-wijn.**
Madera en **Cherrij-wijn.**
Liqueuren en **Cherry Cordiaal.**

Bij partijtjes voor huisselijk gebruik.

Glas en **Aardewerk, Stellen Blikken trommels.**
IJzeren **Kaserollen** en **Ketels.**
Stellen **Leidsels** voor **Wagen** en **Bendie Paarden.**
2 **Scheeps Brandspuiten** en **Scheeps Verrekijker.**
1 Zware ijzeren **Ketting** en **Anker.**
1 **Bendie** en **Regenjassen.**
Toko **Rakken** en **Kasten.**
1 **Schrijftafel,** enz. enz. (961)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 6den Augustus a. s.

In de pakhuizen van den ondergeteekenden aan de *Kaliemaas van* 50 PAARDEN aangebragt van *"Sumbawa"* per *Bilmadjiet.*

(968) **HILL BROEKMAN & CO.**

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 9den Augustus,
voor de Toko
van
A. H. DEELEMAN,
van diverse COMMISSIE-GOEDEREN.
(974)

Op de VENDUTIE van *Dingsdag den 9den Augustus.*

Zal nog zonder reserve worden verkocht voor rekening van wien zulks moge aangaan een factuur echt Engelsche LAMPEN, aangebragt van LIVERPOOL per het schip **JAQUELINE en ELIZE,** bestaande in een KROONLAMP met 3 armen, 1 dito met 2 armen, 2 HANG-, 13 paren TAFEL- en 2 KANTOOR-LAMPEN. (976)

Op de VENDUTIE van *Dingsdag den 9den Augustus.*

Zal nog worden verkocht een prachtig GROOT CARPET. (978)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 10den Augustus a. s.
Ten huize van den Heer COUWENBERG te *Kepandjen;*
DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van wel onderhoudene MEUBELEN, SCHILDERIJEN, FRAAIJE SPIEGELS, HANG- en TAFELLAMPEN, TAFEL- en THEE- SERVIEZEN, GLAS- en PLEETWERK, en verder HUISRAAD.

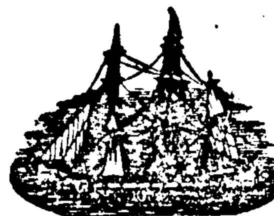
Verders EEN GOEDE PALANKIJN, EEN MIJLORD, (Bataviasch maaksel,) Engelsche WAGENTUIGEN, goedgedresseerde overwalsche WAGENPAARDEN, enz. (970)

Den 10den Augustus a. s., zullen op de VENDUTIE van den Heer COUWENBERG, ook verkocht worden de goederen van wijlen den Heer S. DIK CORNELZ, als: REISKOFFERS, KLEEDEREN, etc., etc. volgens inventaris.

SOERABAYA, *De Executeur,*
11 *Augustus* 1859. (982) H. L. RADEMAKER.

VENDUTIE.

Op Woensdag 10den Augustus 1859.

Zullen GEBR. ROSELJE & Co te *Batavia* voor rekening van belanghebbenden aan de meestbiedenden publiek verkoopen.

Het aldaar ter reede liggend Nederlandsche schip

VIJF GEBROEDERS,

groot 465 gemeten lasten.

Het schip, met deszelfs MASTEN, STENGEN en verdere RONDHOUTEN, ZEILEN, STAAND en LOOPEND TUIG, ANKERS, KETTINGEN en verdere INVENTARIS, zal in één koop worden opgeveild. Dagelijks kan het schip bezigtigd worden.

Naauwkeurige gespecificeerde inventarissen zijn op aanvrage, bij de ondergeteekenden, agenten, verkrijgbaar.

Alhier, te BATAVIA en SAMARANG bij

(960) B. KOPERSMIT & CO.

De geannonceerden vendutie bij D. D. VAN BOECKHOLTZ zal alsnu plaatshebben *op Woensdag den 10den Augustus* in plaats van *op den 11den dezer.* (988)

VENDUTIE

Op Donderdag den 11den Augustus a. s.
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ,

van DIVERSE GOEDEREN, welke ter sluiting van rekening ZONDER RESERVE zullen worden verkocht, als: HANGSLOTEN, verschillende soorten van DEUR-, KAST- en LADE-SLOTEN, SCHARNIEREN, ZAAGVIJLEN, BIJTELS, AMERIKAANSCHE KLOKKEN, VOGELKOOIJEN, doozen met LEGKAARTEN, MADERA WIJN, 25 picols EBBENHOUT, Bronzen en vergulde LUSTRES voor waskaarsen, goede ZWARTE INKT, en 5 kisten PROVISIEN, in blik, bij kleine kavelingen voor huisselijk gebruik,

Verders voor rekening van belanghebbenden eenig afgesloopt ROOD BLADKOPER, afkomstig van het Nederl. schip *"Neptunus,"* kapitein SCHUURMAN. (987)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag 12den Augustus.
Ten huize van J. E. VAN DER WIJK.
In de *Kaliesossok* N°. 2,
VAN
EENEN ZEER NETTEN INBOEDEL,
2 GLOBES.
1 NIEUW DERTIENSCHOTSPISTOOL, waarmede zonder kruid wordt geschoten, enz. (673)

De geannonceerde VENDUTIE van 10*den Augustus* ten huize van den Heer COUWENBERG is UITGESTELD tot op *Woensdag den 17den Augustus e. k.* (986)

dan toch behoed voor de smadelijke en vreeselijke gevolgen mijner daad. Mijne zenuwen ontspanden zich, mijn afgemat ligchaam behoefde herstel van krachten, en een weldadige slaap onttrok mij aan mijne folteringen. Wel kon ik na mijn ontwaken de overtuiging niet van mij afwerpen, dat alles *zóó* gebeurd was als ik hier heb verhaald, maar de angst had plaats gemaakt voor diepe smart en de onrust voor een onbestemd berouw; want, wat ik eigenlijk had bedreven kon ik mij, zelfs met de grootste inspanning, volstrekt niet herinneren.

„Om hiervan zekerheid te erlangen, schreef ik aan mijnen straks aangeduidden vriend, hem tevens alle mijne zaken en de zorg voor de belangen mijner cliënten opdragende.

„Tot mijne verbazing trad hij, na verloop van eenige dagen, mijn hotêl binnen, mij lagchend, de woorden van Tacitus toeroepende (1): „*continuum die noctuque iter properabat,*" 't geen mij eerst, wijl er meer reizigers tegenwoordig waren, van kleur veranderen en het vertrek verlaten deed, doch spoedig eenigermate gerust stelde, daar hij voortging met mijne vlugt den spot te drijven.

„De door mij beschrevene gemoedsstemming, waarin hij mij aantrof, onderging nog gedurig in de dagen voor zijne komst en ook in zijn bijzijn eene oogenblikkelijke verandering, zoodra er een vreemdeling binnen trad, een rijtuig stil hield, of iets geheimzinnigs gezegd of gedaan werd. Telkens verbeeldde ik mij dan, dat dit eenige betrekking op mij had of hebben kon. Ja, meermalen meende ik omstandig te hooren spreken over eene ijselijke misdaad, die kortelings was bedreven, zonder dat ik op mijne zijdelingsche vragen aan den bediende eenige opheldering daaromtrent kon erlangen. Hoe meer hij betuigde, niets vernomen te hebben, des te meer hield ik mij overtuigd, dat het mij gelden moest; maar nimmer kon ik er achter komen, waarin het misdrijf bestond.

„Thans, nu ik weet, dat al die schrikbeelden aan mijne verwarde verbeelding hun oorsprong te danken hadden, thans zelfs valt het mij moeijelijk te begrijpen, dat alles niet *zóó* gebeurd is, als ik het toen meende te zien en te hooren. Daarom zal het u niet verwonderen, dat het mijn vriend zeer veel moeite kostte, mij te overtuigen van de ongegrondheid mijner vrees, en mij over te halen tot terug keeren. Na een paar dagen toevens waren mijne zenuwen, zoo door zijn onderhoud als door beweging in de open lucht, genoegzaam tot bedaren gekomen, en ik kwam hier in eenen schijnbaar kalmen toestand terug. — Schijnbaar kalm; want hoe verder de gedachten aan dat gewaande misdrijf zich van mij verwijderden, zooveel te helderder, trad de misdaad, waaraan ik zooveel schuld had, wederom voor mijnen geest.

„Jansje was veroordeeld. De folterendste gewetenswroegingen maakten mij ongeschikt tot de bezigheden, die mij riepen. Mijn gering vermogen liet niet toe, dat ik mijn beroep vaarwel zeide, anders zou ik daartoe zeker hebben besloten. Ik *moest* dus arbeiden en de achting der menschen trachten te behouden. Ik moest *méér.* Den naam, dien ik verkregen had, van een kundig regtsgeleerde en goed redenaar te zijn, moest ik zuiveren van de smet, die mijne latere achteloosheid er op deed kleven. Maar wat ik ook beproefde, ik was tot iederen arbeid onbekwaam zonder het gebruik van middelen, die mijn denkvermogen opwekten en de stem in mijn binnenste versmoorden. Het gelukte mij, deze handelwijze voor het oog der wereld te verbergen, even als mijne betrekking tot mijn slagtoffer, waarvan nog niemand eenig vermoeden scheen te hebben. Mijne voormalige hospita was inmiddels overleden, en haar man, die misschien niets van mijne bekendheid met Jansje wist, naar elders vertrokken.

„*Zóó* voortlevende — indien zulk een bestaan leven heeten mag — kwam ik meer en meer in achting, en de roem; dien ik in de pleitzaal inoogstte, deed mijne werkzaamheden dagelijks vermeerderen, schoon mijne gezondheid hevig leed onder die herhaalde overspanning, afmatting en foltering.

„Eenigen tijd nadat Jansjes straf in eene twintigjarige gevangenis was veranderd, en zij dien ten gevolge, zoo ik meende, naar eene andere plaats was vervoerd, moest ik de gevangenis bezoeken, ten einde te spreken met iemand, wiens verdediging mij was opgedragen. Toevallig — neen! door eene goddelijke besturing, zoo als ik naderhand leerde erkennen, was de cipier afwezig. De cipiers-knecht opende eene verkeerde deur en sloot die, nadat ik binnen getreden was, terstond achter mij digt. Spoedig bemerkte ik zijne vergissing. Eene vrouw lag, met den rug naar mij gekeerd; geknield, met de armen op eene bank rustende en de handen voor het gelaat. Terwijl ik mij wilde herstellen van den schrik, door eene verschijning, die zoo schokkende gewaarwordingen in mij verwekte, veroorzaakt, wendde zij het hoofd om — vloog op — ijlde naar mij toe — viel mij onder het uitroepen van „eindelijk, eindelijk toch!" om den hals — en zonk toen bewijsteloos neder. Ik ving haar op in mijne armen, legde haar op heur strooleger en knielde daar diep ontroerd bij neder.

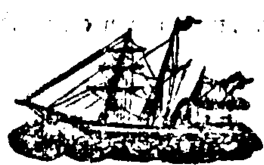
(1) Zonder ophouden ijlde hij nacht en dag door.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapitein E. LEWIS.

Vertrekt bepaald op *Zondag den 7den dezer* naar SAMARANG en BATAVIA.

Voor vracht en passage adresseere men zich bij

De Agenten,

(981) **FRASER EATON & CO.**

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG.

KAPITEIN S. VAN HULSTIJN.

Naar BATAVIA via SAMARANG, is bepaald op *den 14den* en *28sten Augustus aanstaande.*

Voor vracht en passage gelieve men zich te adresseren, bij

De Agenten,

(983) **ADAM & CO.**

SCHUITTERIJ TE SOERABAYA.

De Contribuabelen aan de Schutterkas, worden, met referte aan het slot van art. 6 van het reglement op de Schutterijen (Staatsblad 1838 nº. 22) luidende:

„Zullende de contributie steeds vooruit en bij termijnen van drie maanden aan den kwartiermeester moeten worden voldaan. Bij gebreke van dien, zal de invordering geschieden bij wege van parate executie door den fiskaal bij den raad van Justitie," herinnerd om hunne alsnog achterstallige contributien aan de schutterkas tot en met over 3de kwartaal 1859, vóór of op den 15 September e. k. te komen voldoen ten kantore van den ondergeteekende (kantoor van den kontroleur der Inkomende en Uitgaande Regten, in de stad.)

SOERABAYA, *De 2de Luit. Kwartiermeester,*

3 *Augustus* 1859. **A. BRUNTING.**

WORDT GEVRAAGD EEN

BEKWAAM WERKTUIGKUNDIGE,

die in staat is om zoowel praktisch als theoretisch de Directie te ondersteunen, en des gevorderd zelfs de Directie kan voeren, van eene zeer uitgebreide fabriek voor de vervaardiging van stoom- en andere werktuigen.

Hierop reflecterenden gelieven zich met franco brieven, en onder overlegging van deugdelijke bewijzen dat zij, of zoodanig reeds met goed gevolg zijn werkzaam geweest, of van andere bewijzen van kundigheden en geschiktheid, zich te adresseren te Soerabaya, bij

(965) **J. BAIJER.**

De ondergeteekende maakt bij dezen het geachte publiek bekend, dat hij zich hier ter plaatse gevestigd heeft, tot het geven van

PIANO-ONDERWIJS,

waartoe hij zich minzaamst aanbeveelt.

Ook voor het STEMMEN van PIANO'S houdt hij zich aanbevolen. Tot het bekomen van informatiën gelieve men zich te rigten ten zijnen huize *Kaliemaas* naast de wagenverhuurderij van den heer LEDEBOER.

(934) B. H. FELTKAMP.

Er bestaat thans voordurend gelegenheid tot het vervaardigen van **Daguerreotijpe** en **Photographie portretten,** bij

(980) **DUIJSHART.**

Heerenstraat.

GEEN CREDIET

verleenen aan de Equipage van de Nederlandsche schepen:

OSIRIS,	kapitein	H. H. CRAMER.
DOLPHIJN,	„	C. B. BRANDLIGT.
ARLEQUIN,	„	H. ZINGER.
JAN SCHOUTEN,	„	J. COENING MEIJER.

989 **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

SOCIETEIT CONCORDIA

Ten gevolge van omstandigheden, buiten toedoen der Direktie, zullen de vereenigingen in de tuin der

SOCIETEIT DES WOENSDAGS

avonds voorloopig niet meer plaats hebben.

Namens de Direktie.

De Secretaris,

27 *Julij* 1859. (971) **STOELMAN.**

Onvervalschte BERGER LEVERTRAAN.

Voor geneeskundig gebruik gezuiverd, door de Chemisten J. MOUTON & ZONEN te *'s Hage*, verkrijgbaar bij

D. MAURITS MARTENS.

Ook verkrijgbaar bij **ZIMMERMAN & CO** *te*

(985) PROBOLINGO.

EEN STEENEN met **PANNEN GEDEKT HUIS,** staande buiten de stad.

Te bevragen bij uitgevers dezer. (964)

PROPATRIA PAPIER.

VAN AF *f* 6,50 EN HOOGER.—

Bij bestellingen van *f* 100.— factuurwaarde en daarboven wordt à *contant* een rabat van 10% toegestaan. Monsters zijn op franco aanvrage verkrijgbaar.

Door onze regtstreeksche relatien met fabriekanten vertrouwen wij dat prijzen en kwaliteiten zich zeer zullen aanbevelen. Alle andere **PAPIERSOORTEN** als groot en klein **mediaan, kardoes, naturel, post-** en **pak-papier** in ruime sortering voorhanden, bij

(979) **LE ROY & CO.**

J. LLOYD & CO.

Hebben pas direct uit Nederland ontvangen.

GETROKKEN LOODENPIJPEN.

STENENLOOD en

SOLDEERSEL.

Verkrijgbaar tegen billijke prijzen (966)

VIOOL-SNAREN.

In stellen van vijf waarvan eene **G**, eene **D**, eene **A**, en twee **E**- snaren, ad *f* 6.— per stel contant.

(967) Bij **LE ROY & CO.**

IJS.

Verkrijgbaar bij de ondergeteekenden tegen 20 cents het pond, en bij 10 of meer ponden in eens, tegen 15 cents.

(962) **MOSSEMBEKKER & CO.**

GUITARSNAREN.

In stellen van veertien waarvan eene **E**, eene **A**, en eene **D** snaar; twee **G** en drie **B** snaren en zes quinten; ad *f* 10.— per stel contant.

(972) Bij **LE ROY & CO.**

ONTVANGEN

Schalen met **Gewigten**, **Kapbijlen** geschikt voor huisselijk gebruik, **diverse Sloten, IJzer** en **Koperwerken, Goud** en **Zilver galon borduursels** voor **Marine officiers, Petten, Photographie toestellen**, bij

(977) **DUIJSHART.**

PAPIER SANS FIN.

PER EL *f* 2.—

Bij tien ellen ad *f* 1,50.— per el.

Honderd ellen tegelijk ad *f* 100.— à *contant.*

(975) **LE ROY & CO.**

HOLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Maag en Lever ongesteldheden, graveel, geelzucht, dit zijn de ziekten voornamelijk heerschende in de warme klimaten. Waarlijk eene ontzettende lijst! toen calomel en lancet de eenige generaals waren dezelve te bestrijden. De overwinning was altijd twijfelachtig; had men de slang gekorven, men had haar nog niet altoos gedood; maar vaak in stilte hare krachten herkrijgende, viel zij op nieuw den armen lijder aan met hare vergiftigde tanden, en voerde haren buit weg, in spijt der oude generaals. De bewoners van Indië en Java stellen thans hun vertrouwen in zekerder middelen; met Holloway's Zalf en Pillen zijn zij gereed het arglistiglijk toenaderen van den vijand tegen te staan, het vergift uitteroeijen, latende elk orgaan even zoo vrij van ongesteldheid als voor den aanval.

Verkrijgbaar à *contant* bij LE ROY & CO, te *Soerabaya.* (866)

THÉATRE FRANÇAIS DE SOURABAYA.

Avec la permission de Monsieur le Résident.

VENDREDI 5 *AOUT.*

2me Representation du 2e et dernier mois de l'abonnement.

LA SIRÈNE.

OPERA COMIQUE EN 3 ACTES.

Musique de Auber.

Au 2e acte, decor nouveau.

Peint par VAN KINSBERGEN.

VAN KINSBERGEN.

(963) DIRECTEUR GÉRANT.

Ha! ik de stem van Jansje niet herkend, het zou mij onmogelijk geweest zijn, in dat uitgeteerde, door de smart misvormde gelaat de trekken van het eenmaal zoo bekoorlijke, gezonde en bevallige meisje weder te vinden. Diep ingezonkene oogen, die, nu ze gesloten waren, met eene dunne loodkleurige huid waren overtrokken; — bleeke, ingevallene wangen en diepe voren in dat nog zoo jeugdige voorhoofd, getuigden van het grievend wee, dat haar hart had doorvlijmd en nog in haren boezem omwoelde. — Na weinige minuten opende zij hare oogen weder en zeide op eene bedaarden maar hartroerenden toon:

„ „Ik dank u, Willem! ik dank u, dewijl gij gekomen zijt!" en mij hare hand reikende, vervolgde zij: „o, die overtuiging, dat er, behalven in den hemel, nog een wezen bestond, dat niet aan mijne onschuld zou twijfelen, heeft mij, met het vertrouwen op God, kracht gegeven om mijn lijden te dragen, zonder te wanhopen of te bezwijken."

„Hoe onbegrijpelijk mij dit thans is, nu ik van hare onschuld volkomen overtuigd ben, zoo moet ik u toch bekennen, Henriette! dat ik geen oogenblik aan hare schuld had getwijfeld. Verbazing, twijfel, vreugde en diep mededoogen streden dus op het hooren van die woorden in mijne borst. De verwarring, die daardoor op mijn gelaat zigtbaar werd, eer ik een van die gewaarwordingen door woorden lucht gaf, werd gelukkig door Jansje aan een gevoel van berouw over mijne vroegere verwaarloozing en spade terugkeer tot haar toegeschreven. „O, zeg mij niets ter uwer verontschuldiging!" zeide zij, „ik vergeef u alles, en wil trachten alles te vergeten, nu ge toch eindelijk mij een bewijs geeft van liefde; maar eer ik mij verder aan dit gevoel overgeef, moet ge mij ééne verklaring geven," en bij deze woorden zag zij mij met hare groote, in tranen zwemmende oogen aan, als wilde zij in het diepst van mijn hart lezen, en vroeg toen op een plegtigen toon: „Willem!... is het waarheid, dat gij in betrekking staat tot..... eene andere?"

„Tweemaal had ik haar thans reeds misleid. Eerst door haar in den waan te laten, dat mijn bezoek in haren kerker vrijwillig was, en later door hare vergissing omtrent mijne aandoeningen niet te doen verdwijnen. Schaamte en mededoogen voerden mij tot dat bedrog. Mij zelven zou ik welligt in die oogenblikken van diepe ontroering en neêrgebogenheid niet hebben gespaard, — maar ik kon niet wreed genoeg zijn!, bij al de smarten, die zij reeds om mijnentwille had verduurd, nog die te voegen, welke ik thans vermogt haar te besparen. Om die zelfde reden was ik ook geneigd, die vraag geheel ontkennend te beantwoorden, maar het denkbeeld van u, die ik nog inniger beminde, dan in de dagen van ons geluk, te verloochenen, dat viel mij oneindig zwaarder, dan iedere opoffering, die zij in dat oogenblik van mij had kunnen eischen. Daarom zocht ik het antwoord te ontduiken of althans te verschuiven, door op een toon van verwondering te vragen, hoe zij op dat denkbeeld kon komen? Maar zij bleef op een stellig antwoord aandringen, en toen de angst op haar gelaat en het hijgen van haar boezem mij overtuigden, dat hier bijna alles voor haar afhing van mijne bekentenis, toen sprak ik deze woorden: „Neen! — en nooit zal eene andere de mijne worden!"

„Welke heiligschennis ik ook meende, dat die woorden bevatten nadat ik ze had geuit — zij kwamen der waarheid meer nabij dan mijne gedachten. Immers, hoe lief ik u nog had, hoe zou uwe liefde tegen den pestwalm der zonde, waarin ik gehuld was, bestand zijn gebleven? — Zij zou den marteldood zijn gestorven, zoodra de sluijer was opgeheven. En was onze betrekking niet reeds voor altijd vernietigd? Zoo als in den herfst een zonnestraal door de nevelen breekt en eene wijle het verkleurd en doorweekt gebladert met een kortstondigen glans overdekt, zóó overtoog een gloed van innige vreugde het vervallen gelaat der ongelukkige. „Willem! mijn Willem!" riep zij in vervoering uit, terwijl zij hare tengeren armen om mijnen hals sloeg en ik haar, geheel verteederd en bewogen, aan mijne borst drukte, „gij hebt immers geen oogenblik aan mijne onschuld getwijfeld? Geen oogenblik geloofd, dat ik mijn kind — ons kind, dat lieve engeltje......." liet zij er eenige minuten later op volgen. Maar tranen en snikken verstikten hare stem, en magteloos zonk haar hoofd op mijn arm neder.

„Lang duurde het eer zij hare hevige aandoeningen kon overwinnen, en toen deed zij mij een verhaal van wat zij gevreesd, gehoopt, geleden en doorworsteld had, — zoo teeder, zoo roerend, zoo vreesselijk — dat ik, verscheurd door wroeging en berouw, door aandoening als verteerd, zonder bewustzijn bij hare legerstede neêrzonk.

„De angstkreten van Jansje en het geraas van de grendels en sloten aan de deur van haren kerker, die geopend werd, bragten mij spoedig weder terug tot al het verschrikkelijke der werkelijkheid.

(*Wordt vervolgd.*)

SOERABAYA, den 4den Augustus 1859.

TELEGRAM.

Gister middag te 3 ure arriveerde ter reede van Batavia het stoomschip *Batavia* kapt. Neyts medebrengende de mailtijdingen loopende tot 23 Junij.

Daarbij wordt bevestigd het gerucht van de benoeming van den heer Keuchenius tot Lid in den Raad van Nederlandsch-Indie terwijl de heer de Kock tot Vice President van dien Raad is benoemd geworden.

De Franschen zijn nog immer meester van Magenta waar hevige gevechten hebben plaats gehad en verscheidene generaals zijn gesneuveld of buiten gevecht gesteld.

De Fransche wapenen zijn echter bij voortduring gelukkig en lijdt Oostenrijk zulke verliezen dat er reeds geruchten zijn als zoude Pruissen Oostenrijk willen bijvallen indien de Franschen geen vrede willen sluiten.

— De Engelsche gezant aan het Hof te Pekin was, volgens onze vroegere berigten, met eene sterke magt de Peiho opgestevend om de bekrachtiging der geslotene tractaten te verwerven. — Zij hebben echter zulk eenen tegenstand gevonden dat zij vijf hunner kanonneerbooten en ruim 600 man hebben verloren, voor zij nog Pekin hebben bereikt.

— Handel willig.

Zeer aangenaam is het ons te kunnen mededeelen dat het bestuur eenen aanvang, heeft gemaakt met middelen in toepassing te brengen ter bespoediging van het brievenvervoer, welke zich echter vooreerst nog niet verder kunnen uitstrekken dan tot de mailpaketten. — Deze echter zullen voortaan worden overgebragt per wagen met vier paarden, en is de voor den overtogt bepaalden tijd, drie en zeventig uren.

— Immer zien wij met belangstelling elk nieuw bewijs dat Soerabaya's handel en nijverheid toenemen, en was het ons dus een groot genoegen dezer dagen de opmerking te kunnen maken, hoe de behoefte aan werktuigen van allerlei aard bij de nijverheids-ondernemingen steeds grooter wordt. Mag Soerabaya met regt er roem op dragen dat handel en scheepvaart er bloeijen,... dat geene andere plaats op Java zoovele bloeijende nijverheids-inrigtingen, zoo Gouvernements als particuliere, kan aanwijzen,... nog immer blijkt het bestaan de niet voldoende te zijn om aan aller verlangen te voldoen, en nemen de behoeften nog altijd zoodanig toe, dat er voor den kundigen en ijverigen ondernemer steeds overvloedig gelegenheid is om zich met vrucht in den rij der mededingers te plaatsen, zonder dat men zich behoeft te verontrusten dat die mededinging te groot wordt.

Behalve de schoone fabriek *De Volharding* van den heer J. Baijer, hebben zich achtereenvolgend verscheidene andere fabrikanten van werktuigen hier nedergezet, en plaatsten wij nog zelfs in ons laatste nummer de aankondiging van eene nieuw opgerigtte smederij in de kampong Baroe. — Zijn die inrigtingen in den aanvang noodwendig op kleineren leest geschoeid, de atteliers van den heer A. W. Remmert in de Kali Sosok no. 3 en in de kampong Dapoeän, leveren het bewijs, hoe vaardigheid en ijver den ondernemer van zulke inrigtingen in staat stellen allengs zijne werkplaatsen meer uitbreiding te geven, en daardoor steeds meer en meer zich op de hoogte te brengen van aan aller orders te kunnen voldoen. — Dezer dagen toch heeft de heer Remmert eene volledige ijzergieterij aan zijn atelier toegevoegd, welke gieterij onder de leiding staat van een zeer bekwaam persoon, en, moge de inrigting nog voortdurend opengesteld blijven voor alle soorten van kleinere werken, de ondernemer is er thans geheel op voorbereid om ook grootere werken aantenemen en al datgene te vervaardigen wat noodig is tot de zamenstelling van stoom en andere werktuigen, waartoe zijne ketelmakerij, koper en ijzergieterij, draaibanken enz. allen het hunne bijdragen. — Terwijl het ons eene aangename taak is de aandacht van het publiek te vestigen op de thans zoo veel uitgebreidde onderneming van den heer Remmert, wenschen wij hem in zijnen werkkring die voorspoed, die wij zoo gaarne het deel zien worden van den bekwamen en ijverigen werkman.

— Men meldt ons het volgende:

Gisteren ochtend, den 29sten dezer, werd bij overal maken aan boord van de stoomboot *Tjitarum*, liggende in de Moeara Paggerman die uitkomt in de Moera baroe, een lijk ontdekt, dat vastgeklemd zat in het stuurboordwiel. Onmiddelijk gaf men daarvan kennis aan het kamponghoofd, doch het was eerst 10 uur, toen het lijk (dat de kapitein tegen het afdrijven had laten vast maken) uit het water opgehaald. Het was het lijk eener nog jeugdige vrouw die met voorbedachten rade om 't leven was gebragt. De handen en de voeten waren gebonden, en deze laatste tevens met een gewigt steenen bezwaard. Naar gissing kon deze gruweldaad niet langer dan voor vier dagen geschied zijn en, naar den lagen waterstand te oordeelen, kan de dader niet verre af wezen.

Hoogst waarschijnlijk is ook hier weder jaloezij de oorzaak dezer misdaad. Was dit lijk, waaraan overigens geene kenteekenen van uiterlijk geweld te bespeuren waren, een honderd pas lager afgedreven, dan zou het door de menigte krokodillen, die zich daar ophouden, voorzeker verslonden zijn, en hierdoor ware de mogelijkheid verdwenen, van den dader te ontdekken.

(*Java Bode.*)

Het stoomschip *Burra-Burra* is met eenige laadbooten van Batavia ter assistentie van het schip *Hoop van Capelle* gezonden. Een gedeelte der lading is in de laadpraauwen overgescheept, en het schip op den 23sten dezer weder vlot geraakt zijnde, is door gemelde stoomboot op sleeptouw genomen en naar Batavia vervoerd.

Celebes en Onderhoorigheden. Van Makasser zijn berigten ontvangen, loopende tot den 15den Julij jl.

Slechts op verren afstand waren uit het fort te Badjoa soms eenige vijanden te voet of te paard gezien, die bij de eerste geweerschoten het hazenpad kozen. Geen scherp kanonschot was nog uit dat fort gelost. De bezetting was geheel verwisseld, doch onder de Europeanen en de koeli's telde men weder vele zieken.

Te Tanette bevonden zich ruim 250 man troepen, gereed om elken inval van den vijand, waaromtrent allerlei geruchten liepen, aftesluiten.

Ook het garnizoen te Maros is versterkt, terwijl kolonne's te Semangie, Balangiën en Gantarang zijn gedetacheerd. In de bergdistricten werden geregeld militaire excursiën gemaakt.

Aroe Palakka, een der voornaamste Bonische rijksgrooten, omtrent wien reeds is gemeld, dat hij met een zeer talrijk gevolg Boni had verlaten, is te Makasser aangekomen. In herhaaldelijk met hem gehoudene conferentiën heeft hij steeds verklaard, als balling uit zijn rijk zich geheel aan het welwillen van het Gouvernement overtegeven, in het volle vertrouwen, dat daaruit voor zijn geslacht niet anders dan het goede kan worden geboren, even als zulks ten tijde van zijnen voorvader van gelijken naam onder den admiraal Speelman is geschiedt.

Op de achtereenvolgende berigten, dat de Bonieren bijgestaan door Sopeng, Lamoeroe en Mario, tegen het nieuwe licht der maan (30 Junij) een inval zouden doen in Tanette en de noordelijke afdeeling, begaf de kolonel Waleson zich in het begin van Julij derwaarts en bezocht de verschillende kantonnementen zijner troepen, ten einde op elke eventualiteit bereid te zijn.

Toen die berigten meer en meer dringend werden en den aanval op den 5den Julij stelden, begaf ook de gouverneur van Celebes zich naar Maros en Pankadjéné, ten einde door zijn aanwezen aldaar den regenten en bevolking, voor zooveel noodig, vertrouwen en gerustheid inteboezemen.

De aanval werd echter door den vijand van den 5den op den 8sten en andermaal op den 11den Julij verschoven, terwijl alles zich tot geruchten bepaalde en geen enkel feit de uitvoering verzekerde.

De gouverneur en de kolonel keerden onder deze omstandig den 5e naar Makasser terug, na de vereischte maatregelen van voorzorg te hebben beraamd om elken vijandelijken aanval krachtdadig te keer te gaan. Maar naauwelijks ter hoofdplaatse aangenomen, ontvingen zij het berigt, dat Bonische zendelingen met brieven hunner koningin zich bij de regenten der Gouvernements bergdistrikten hadden vervoegd, om deze overtehalen gemeene zaak met haar te maken: ook lieten deze regenten herhaaldelijk om troepen verzoeken.

Eene voorwaartsche beweging onzer soldaten heeft hierop plaats gehad.

Ternate. Door den agent der stoombootonderneming van W. Cores de Vries is met de hoofden van negen kampongs eene overeenkomst gesloten, tot levering van vrijwillige arbeiders tot het laden en lossen der vaartuigen van gezegde onderneming. Deze is de eerste overeenkomst van dien aard, welke op Ternate is tot stand gekomen.

(*B. H.*)

ENGELAND.

Het Engelsche Gouvernement heeft de waarborg ten gunste van de Atlantische Telegraaf Maatschappij vernieuwd. — Eerst zal men eene laatste poging aanwenden om de reeds gelegde kabel te herstellen, en indien deze poging mislukt, iets dat algemeen niet anders wordt verwacht, dan zal men eene nieuwe lijn nederleggen.

Een tweede ontwerp is ter sprake om eene lijn van Cornwall naar Canada te leggen, doch men gelooft niet dat daar ooit iets van zal komen.

Wanneer men in aanmerking neemt dat al de Middellandsche-Zee-kabels zijn gelegd geworden zóó dat dezelve dadelijk goed werken, en tot heden goed zijn blijven werken, dan moet men tot het besluit komen dat óf de Middelandsche-Zee meer geschiktheid aanbiedt tot het leggen van telegraafkabels, óf dat de Engelschen de kunst van onderzeesche kabels te zinken minder goed verstaan dan andere natien. — Het eerste echter is moeijelijk aantenemen want het is bekend dat de Middellandsche-Zee zeer diep en zeer onstuimig is, terwijl klip en rots er niet ontbreken.

Zeker zou die opmerking minder sterk uitkomen wanneer het niet was dat de Engelsche couranten, die in dit en vele andere opzigten de getrouwe tolken zijn van het karakter en de denkwijze der natie in het algemeen, zoo dikwerf in de ondubbelzinnigste bewoordingen beweren dat alleen Engeland de fondsen en de mannen kan voortbrengen die noodig zijn om groote ondernemingen daartestellen. — Wat betreft de fondsen, dat hebben wij gezien, voor zoo veel het ondernemingen aangaat, bij het grootsch ontwerp van den heer de Lesseps waarvoor veel meer dan het benoodigde kapitaal werd bijëengebragt zonder dat Engeland er in het minst in werd gekend; en toen de keizer Napoleon nu kortelings een beroep deed op de Fransche natie werd, zonder moeite niet alleen, maar zelfs met de meeste geestdrift veel meer dan viermaal de énorme som bijëengebragt die was gevraagd geworden en dat geschiedde binnen de grenzen van het Fransche keizerrijk. — Het is dus niet alleen Engeland dat groote kapitalen kan fourneren, al is het waar dat in Engeland vele groote kapitalisten zijn.

Wat nu betreft de mannen die de bekwaamheden hebben om groote ondernemingen te leiden of tot stand te brengen, wij ontkennen geenszins dat er overvloed van groote mannen in Engeland zijn, die getoond hebben dat zij breed denken en veel kunnen doen; — Robt. Stephenson, Paxton en nog vele andere namen verdienen den lof die hun, zoo met regt, ten deel valt. Maar dat is volstrekt geen grond om zich zoo ver te verheffen boven anderen die zaken hebben tot stand gebragt, zoo als Engeland wel heeft ondernomen maar nog niet heeft kunnen verwezenlijken. — Ongetwijfeld zijn er ook in Engeland mannen die de leiding kunnen op zich nemen van het leggen van eenen onderzeeschen telegraafkabel, maar tot heden zijn die mannen nog niet daartoe geroepen geworden.

De kabel die Engeland, of liever Ierland, met Newfoundland zou vereenigen, brak bij de eerste poging om dezelve te leggen, en bij de tweede werd dezelve gelegd, en met groot gejuich werd de nieuweling begroet; helaas, het kind stamelde eenige woorden en zweeg als een doofstomme; het luisterde niet meer naar de mededeelingen die het ontving, noch antwoordde meer op de vragen naar nieuws van de overzijde. — De Roode-Zee kabel die van Suez tot Aden was gelegd, zou voortgezet worden tot Kurrachee en reeds is de gemeenschap tusschen Suez en Cosseir gestremd. Sommigen zeggen dat de kabel door de scherpte der klippen is doorgesneden, doch anderen gelooven dat de pelgrims, die weinig met telegraaf schenen te zijn ingenomen, het hunne hebben gedaan om die stremming te veroorzaken. — Wij betreuren het dat de schoone onderneming van de telegrafische verbinding van Ierland met Newfoundland niet dadelijk is geslaagd en nog immer niet is tot stand gebragt: hoog schatten wij de volharding die na twee zulke teleurstellingen geen oogenblik aarzelt eene derde, zeer kostbare, poging aantewenden om toch het schoone doel van de telegrafische verbinding van de nieuwe met de oude wereld te volbrengen; wij betreuren het dat ook de lijn die Indie met Europa in telegrafische gemeenschap moet stellen een ongeluk heeft getroffen; maar....... als men niet gelukkiger slaagt in de grootsche ondernemingen die door anderen met goed gevolg worden tot stand gebragt, moet men niet beweren de eenigst geschikte natie te zijn tot het daarstellen van grootsche en groote zaken.

FRANKRIJK.

Volgens een Parijzer dagblad, kost de oorlog in Italie aan Frankrijk meer dan drie millioen francs daags.

Betreffende het 3e Regiment Zouaven, hetwelk in de jongste gevechten wonderen gedaan heeft, zegt een brief in het *Journal des Debats* het volgende. Sedert zes maanden was het 3e Regiment Zouaven te velde: en van af den 15den October hebben zij geen veertien nachten in de barakken geslapen; drie of vier weken geleden waren zij te Tuggurt; zij werden in een oogenblik ingescheept en hebben sedert hunne aankomst in Piemont in den regen moeten campeeren; en ondanks dit alles heeft het regiment nog geen tien zieken. Dit zal de Oostenrijkers een denkbeeld geven van de onvergelijkelijke Afrikaansche troepen, waarmede zij bij deze gelegenheid kennis maken.

— De Componist Malibran gaf te Straatsburg een concert dat zeer veel menschen had uitgelokt zoodat het gebouw stikvol was. Op den oogenblik dat mevrouw Malibran zou optreden werd de heer Malibran gearresteerd uit kracht van een vonnis voor laster dat van wege de regtbank te Parijs was overgezonden. — Het publiek echter was zeer luidruchtig in deszelfs protest tegen deze verstoring van hun muzikaal genot, en de heer Malibran erlangde de toestemming om tusschen twee gendarmes het concert ten einde toe te blijven bijwonen. — Hij zong nooit met meer vuur als die avond onder bewaking van de regterlijke magt.

— Een franschman, die zich veel heeft toegelegd op scheikunde, voor zoo veel die op de nijverheid kan worden toegepast, heeft eene nieuwe wijze van papierfabricatie uitgevonden. Het is eenvoudig om zeer dunne platen hout met zekere hoeveelheden minerale en vegetale kaliën te koken. Als men het zeggen van den uitvinder mag gelooven dan kan hij van 54 kilogrammes dennehout en 5 kilogr. verschillende kalien, een riem papier maken van het grootste formaat, wit als sneeuw en fijn als zijde.

DUITSCHLAND.

Een brief uit Dalmatie meldt dat de Oostenrijkers, die Ragusa en de mondingen van de Cattaro zeer hadden versterkt thans druk bezig zijn met de Montenegrijnsche grenzen in staat van verdediging te brengen. — Zij hebben de grenslinie aan de zijde van Prins Danielo's gebied dubbel bezet, en rigten thans eene redoute op tegenover het eiland Kroma, op den Tubinger weg, terwijl zij ter bedekking van Cattaro eene reeks van forten bouwen die van de zeekust tot aan de grenzen van Montenegro zullen reiken, en waaraan een leger van arbeiders werken, de zondagen niet uitgezonderd. Niet alleen kan Oostenrijk geen vertrouwen stellen in Montenegro, maar tevens moet het zich voorbereiden op vijandelijkheden van de zijde van Prins Daniëlo, die het er op toelegt om, zoo mogelijk, met Vorst Milosch van Servië, een verbond te sluiten. Reeds heeft hij, met ter zijde stelling van alle diplomatische étiquette, de eerste schrede gedaan, door eene deputatie aan vorst Milosch te zenden, bestaande uit de Senatoren Radonitch en Woukotitch, ten einde hem geluk te wenschen met zijne terugroeping naar Servië en hem tevens voortestellen een offensief en defensief verbond te sluiten ten einde gewapend te zijn tegen alle verwikkelingen, die uit den oorlog in Italie zouden kunnen voortspruiten. De Oostenrijkers zijn over deze handeling van Prins Daniëlo zeer ontevreden en vreezen voor nieuwe gevaren.

De *Duitsche Gazette* van Frankfort zegt dat de Porte documenten heeft in handen gekregen die Vorst Milosch in een zeer onaangenaam daglicht stellen, en bewijzen dat hij, Prins Couza en Prins Daniëlo onderling zijn overeengekomen eenen algemeenen opstand in de sclavische provincien van Turkye uittelokken, met het doel om dezelve aan Turkye te ontnemen en onderling te verdeelen.

Eene latere telegraphische depeche van Weenen meldt dat de Montenegrijnen de Oostenrijksche telegraaflijnen in de Sutorina vernielen, ten einde de gemeenschap tusschen Cattaro en Ragusa af te snijden.

CHINA.

In de *Overland Friend of China* van den 5 Julij lezen wij het volgende.

De Engelsche, Fransche en Amerikaansche Plenipotentiarissen zijn allen op den 15den Junij van Shanghaë naar Pekin vertrokken, en indien de wind gunstig blijft, zullen zij den 19den op de hoogte van Tiensin zijn gekomen, en aldus Hienfung juist eene week tijd hebben gegeven om zich voorte bereiden op eene ontmoeting met de barbaren van uit het

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van Donderdag den 4den Augustus* 1859, *N°*. 62.

verre westen, ten einde de door zijne Ministers geslotene overeenkomsten te bekrachtigen.

De keizerlijke commissarissen Kweiliang en Hwashana, hebben Shanghae eerst den 17den verlaten en daar zij de reis naar Pekin, over den landweg maken, zullen zij daar niet aankomen dan ongeveer eene maand nadat de voor de bekrachtiging der tractaten, bepaalde tijd zal zijn verstreken. Welligt zal zijne keizerlijke Majesteit van deze omstandigheid gebruik maken om de bekrachtiging nog uittestellen tot hunne aankomst doch het zal wel zoo goed voor hem zijn als hij maar dadelijk zonder tegenspraak zijne bekrachtiging geeft. Sedert den 28sten hebben wij niets van de expeditie vernomen doch onze volgende mail zal daaromtrent waarschijnlijk belangrijke berigten mededeelen.

Behalve aan de typhus die het Canton garnizoen teistert, lijden te Hongkong, zoowel als te Canton, een aantal menschen aan hevige oogontsteking.

De heer C. Pemberton Hodgson, benoemd Consul te Hakodadi, in Japan is door den Consul Generaal Alcock benoemd als waarnemend Consul te Nagasaki, gedurende de afwezigheid van den heer G. S. Morrison. — De handel tusschen Shanghae en Nagasaki is zeer levendig en zal zulks met de hulp van eene Consulaire staf zeker nog toenemen.

Van den opstand hooren wij niets meer: zelfs niet dat zij door de keizerlijken zijn geslagen. Dit is een slecht teeken, want zoolang zij nog soldaten uit het gevecht overhouden zeggen de keizerlijken altijd dat zij het hebben gewonnen.

De tijding van het overlijden van Pehqui is te Pekin aangekomen en heeft de keizer Lan Tsung kwang benoemd om Pehqui te vervangen.

Er zijn thans slechts vier schepen in lading in de haven van Hongkong; twee Amerikanen (3000 ton) bestemd voor San Francisco, een Amerikaan (2078 ton) voor Havana, en een Engelsch schip (766 ton) voor Australie.

Naar men zegt zouden de Chinesen in drie provincien reeds begonnen zijn om zelf opium te planten. — Wij gelooven het echter niet.

Beoordeeling van Frankrijks Keizer.

Wij nemen uit een Engelsch dagblad de volgende beschouwingen over van eenen Parijschen Correspondent.

„Ik, die alle gezelschappen der hoofdstad bezoek met opene oogen en ooren, zie en hoor dikwerf zaken die anderen, meer begeerig naar veldslagen en andere groote gebeurtenissen, der moeite van publiek maken niet waardig keuren. De Franschen laten echter geen punt van discussie onaangeroerd. De hoofdzakelijke inhoud der gesprekken is de volgende. Frankrijk's krachten zijn vereenigd; die van Engeland verstrooid; Frankrijk versterkt zijn rijk door geldelijke ondersteuning aan het volk; Engeland daarentegen verzwakt zijne grondvesten door der aristocratie te veel magt in handen te geven. Frankrijk heeft zijne magt vereenigd en is gereed tot krachtsontwikkeling naar buiten. Engeland vertoont zijne strijdkrachten overal en is daardoor inwendig verzwakt. Vereeniging met Frankrijk maakt Engeland nummer 2 in den rang der volken. De zijde van Oostenrijk te kiezen is nog erger en onzijdig blijven zal aan vrees worden toegeschreven. Haat en vrees zijn sterker dan liefde en genegenheid. Draagt Engeland aan Oostenrijk evenveel genegenheid toe als haat aan Frankrijk? Dit zijn zaken die men zich regts en links afvraagt. Twee honderd en vijftig millioenen menschen staan gereed tot handelen, terwijl duizend millioenen den loop der zaken gadeslaan. Frankrijk 35.000.000, Italie 26.000.000, Rusland 62.000.000, tegen Engeland 30.000.000 Oostenrijk, Pruissen, Duitschland 63.000.000. Vier staten met eene gelijke legermagt. Rusland, Oostenrijk, Pruissen en Frankrijk ieder zesmaal honderd duizend, 2.400.000. Spanje, Engeland, Noorwegen, Zweden, Denemarken en Holland 600.000, allen geregelde troepen; voeg daarbij een millioen voor contingent, reserve en rekruten, en vier millioen bajonetten staan gescherpt, vier millioen zwaarden getrokken. Wat zal het einde zijn? Magtig, scherpzinnig en koel, blijft de keizer der Franschen zijnen tijd afwachten. Het zaad is lang geleden in den grond gelegd; de vruchten die hij oogst, zijn voor een groot gedeelte door anderen gezaaid. Veel, ofschoon niet alles, is zijn werk geweest. Hij raapt de vruchten die op den grond liggen en wanneer een storm den boom doet schudden, dan wordt de oogst daardoor vermeerderd. Hij kan niet meer dan gij of ik zeggen wat hij morgen doen zal. Hij blijft toezien, gereed om zijne inzigten naar omstandigheden te wijzigen, steunende op zich zelve, maar onzeker tot welke beweging een volgend oogenblik hem zal noodzaken.

Verwarren wij niet dikwerf de spelers met het spel zelve. De democratische begrippen hebben geleidelijk veld gewonnen. De keizer is een democraat; en wanneer hij in dit oogenblik van den troon afstand deed zoude hij door zeven achtsten van Frankrijk worden teruggeroepen. Keert echter de kans des oorlogs in Italie ten zijnen nadeele, welke zullen daarvan de gevolgen zijn? De tijd zal het leeren.

Ongeluk overkomen aan een gedeelte van het scheepsvolk van de Nederlandsche bark ARLEQUIN.

Het volgend omstandig verhaal van een noodlottig geval den kapitein van de Nederlandschen bark *Arlequin* overkomen, nemen wij over uit de Melbourne *Argus.*

Dingsdag (14 Junij) was de Corio Baai het tooneel van een ongeluk dat een scheepskapitein en een matroos het leven kostte. — Wij vernemen dienaangaande dat de kapitein van de *Arlequin*, J. van Meghelen, zich met zijnen tweeden stuurman en drie matrozen in de giek naar wal begaf, toen een der matrozen gelast werd tot boven in de bootsmast te klimmen ten einde eene lijn in te scheren. — Het volvoeren van dezen last maakte de boot topzwaar zoodat deselve omsloeg. De vijf opvarenden schijnen, zooveel men dat in zulke omstandigheden kon verwachten, hunne tegenwoordigheid van geest te hebben behouden, vooral wanneer men in aanmerking neemt dat drie hunner niet konden zwemmen. Zoodra zij van de eerste indompeling weder boven kwamen, greep een hunner een riem die op ongeveer drie yards afstands van de omgeslagen boot dreef, en gelukte het den kapitein ook zich daarmede gedurende eenige seconden boven te houden; doch het gevaar ziende waarin zij beiden verkeerden, trachtte de kapitein de boot te bereiken, hetgeen hem gelukte, terwijl hij aldus de riem overliet aan den matroos. — Intusschen klemden zich ook de beide andere matrozen aan de zijden der boot, en hield zich de tweede stuurman boven door zich achter aan de boot vast te houden. De zee was zeer woelig zoodat de boot ver van rustig was en, volgens het zeggen der overlevenden, rolde de boot over als een ton bij elke poging die men aanwendde om in eenen eenigzins veiliger toestand te komen. — Allen bleven dus in dezen vreesselijken toestand gedurende meer dan een half uur, terwijl er eene stijve bries woei, in het ijskoude water, op meer dan eene mijl afstands van het land. — Na dit half uur lieten de kapitein en de matroos Charles Wilhem, uitgeput van vermoeijenis, los, zonken, en werden niet weder gezien. — De tweede stuurman, die zich achter aan de boot vasthield had niet te lijden van de gedurige onderdompelingen die de anderen, door het onstuimige water, telkens ondergingen.

Kort daarna zagen de drie overgeblevenen een stoomvaartuig dat de baai overstak, en ongeveer een halve mijl te loevert van hun voorbijging. — Zij deden al wat in hun vermogen was om hunnen nood te kennen geven, zij staken een pet op om een riem en schreeuwden zoo hard zij konden; doch alles te vergeefs. — De stoomboot vervolgde haren weg en liet hun niets dan het vooruitzigt van den dood in de golven te vinden.

Een half uur daarna, dat is, toen die ongelukkigen reeds langer dan anderhalf uren in het water hadden gelegen, kregen zij eene boot van de *Prince of the Seas* in het gezigt en maakten de reeds half doode drenkelingen zooveel teekens als hunne zwakke krachten toelieten, met dat gelukkig gevolg dat zij gezien werden. De boot hield op hen aan en zoowel de man die op de riem dreef, als de beiden die zich aan de boot klemden, werden gered. De ongelukkigen, die geheel waren uitgeput en weinig meer schenen te weten wat met hen gebeurde, werden gelukkig aan wal gebragt en in het logement van Adams, waar hun zonder eenige betaling alles werd gegeven wat hunnen deerniswaardigen toestand vereischte. — De boot sloeg om op ongeveer eene mijl afstands van punt Henrij in twee à drie vadem water. De kapitein, die zoo ongelukkig zijnen dood in de golven vond, kwam naar wal om een loods te vragen ten einde de *Arlequin* in zee te loodsen. — De loods William Nicholson heeft ons nog de volgende bijzonderheden medegedeeld.

„Toen ik mij dingsdag ochtend te negen ure naar de *Arlequin* begaf, die op de hoogte van punt Henrij ten anker lag, op ongeveer drie mijlen afstands van Geelong, zag ik een omgeslagen boot drijven, waarop ik aanstuurde en zag dat het de giek van de *Arlequin* was. Ik nam dezelve op sleeptouw, en een waarloos anker bij mij hebbende lag ik haar voor anker en vischte op weg naar het schip nog eene haak en een riem op. — Aan boord van de *Arlequin* gekomen, vernam ik van den commanderenden officier, dat de kapitein omstreeks te half acht ure met de tweede stuurman en drie matrozen van boord was gegaan, ten einde zich naar Geelong te begeven. — Toen ik de boot had gevonden had ik echter naar alle zijden rondgezien en, dewijl ik toen niemand had zien zwemmen, dachten wij dat de vijf opvarenden allen waren verdronken. — Later echter hoorde ik dat eene boot van de bark *Prince of the Seas*, het eenigste schip dat met de *Arlequin* bij punt Henrij geankerd lag, in het voorbijgaan de verongelukten had gezien en de tweede stuurman benevens twee matrozen had gered.

DOORGRAVING DER LANDENGTE VAN SUEZ.

Ons is geworden een afschrift van eene circulaire van den volgenden inhoud.

Zijne hoogheid de Onderkoning van Egypte heeft, bij zijne toestemming tot het plan van de daarstelling van een kanaal door de landengte van Suez, de volgende bepalingen daarbij gemaakt, waarvan niet mag worden afgeweken.

De firman die hij met betrekking tot die onderneming heeft afgegeven bepaalt ten stelligsten dat de zaak vooraf de toestemming van zijne Majesteit den Sultan moest verwerven; en tevens dat de uitgravingen niet mogen worden aangevangen dan nadat daartoe volkomene magtiging van de Verheven Porte was gegeven.

Zijne Hoogheid betuigde nogmaals zijne groote belang stelling en welgezindheid omtrent eene onderneming van zulk een groot en algemeen belang: doch hij heeft tegelijkertijd vast besloten niet toetelaten dat met de werkzaamheden worde aangevangen tenzij de algeheele toestemming van den Sultan zal verkregen zijn.

U mededeeling doende van dit besluit van zijne Hoogheid om zich tegen alle begonnen arbeid op de landengte van Suez te verzetten, is het mijne bedoeling u uittenoodigen om dezulken onder uwe landgenooten als het mogen aangaan te vermanen om van alle deelname daaraan af te zien, ten einde het Egyptisch Gouvernement niet in de noodzakelijkheid moge komen om deszelfs toevlugt te nemen tot sterker middelen die dan ter handhaving zijner regten onvermijdelijk zouden worden,

Bovenstaande circulaire die door den Egyptischen Minister voor Buitenlandsche zaken is gezonden aan het" Corps diplomatique et Consulaire" heeft hier groote sensatie gemaakt. — Naar men zegt, zijn er reeds zeer aanzienlijke bezendingen van goederen, werktuigen etc naar Pelusium gezonden en naar andere punten op de landengte waarlangs het kanaal zou loopen, en zelfs wil het gerucht dat de fransche Consul Generaal de circulaire niet zou hebben aangenomen, dan wel zijn voornemen zou hebben te kennen gegeven van er geen gevolg aan te geven — Dewijl de circulaire echter slechts het gevolg is van een zeer bepaald bevel van Constantinopel en geenszins van eene vrij-willige handeling des onderkonings, zou het besluit van den franschen Consul niet veel kunnen uitwerken, hoewel ongetwijfeld de ondernemers daarop eenen eisch zullen instellen om te trachten den Pacha schadevergoeding te doen betalen. —

In verband met bovengemelde circulaire, vernemen wij dat de eerste aanleiding tot het uitgeven derzelve zou gelegen zijn in eene bedreiging van Engeland aan de Verhevene Porte, dat indien aan die doorgravingswerken geen perk werd gesteld, Engeland een eskader van vijf of zes oorlogschepen naar Alexandrie zou zenden, — Dit is echter nog slechts een gerucht waarop men weinig kan vertrouwen.

HERINNERINGEN UIT DE KINDSCHHEID DER SPOORWEGEN.

George Stephenson de aanlegger der allereerste spoorweg ter wereld, die tusschen Stockton en Darlington, werd in de nabijheid van Newcastle, den 9 Junij 1781 uit arme ouders geboren. Hij begon zijnen loopbaan als koeherder met eene dagelijksche verdienste van twee pence, maar zijnen rusteloozen arbeid en zijne volharding verschaften hem eindelijk eene plaats als machinist bij de kolengroeven te Killingworth, met een jaargeld van honderd pond sterling. Reeds menigeen had beproefd, op de toenmaals gebruikelijke spoorwegen (tramroads) de paardenkracht door eene andere te vervangen; het gelukte Stephenson de spoorwagen te vinden. Lord Ravensworth gaf daartoe in 1813 het noodige geld; en hoewel Stephenson voor een holle projectmaker en een dwaas werd gehouden, kreeg hij evenwel zijne locomotief in orde; het was de locomotief n°. 1, en Mijlord genoemd. De constructie verschilde hemelsbreed met die van den tegenwoordigen tijd; slechts eene enkele pijp ging door den ketel en de verhitte lucht ging onmiddellijk naar den schoorsteen, ook werd de hitte zóó weinig door het water geabsorbeerd, dat de schoorsteen zeer dikwijls gloeijend stond. De cilinders stonden loodregt en bevonden zich, even als andere apparaten boven op den ketel. De geheele toestel woog acht tonnen, en bewoog zich zóó langzaam dat zij een wedstrijd tegen een gewoon rijtuig bijna verloren had. Toen riepen alle zaakkundigen van dien tijd om het hardst dat de zaak mislukt was, maar Stephenson, die al spoedig zag wat er aan zijne locomotief moest verbeterd worden, hield de zaak voor volkomen gelukt. Toen hij als zijne meening gaf, dat misschien lang na zijnen dood, door een of ander middel, de snelheid van zijn rijtuig kon verdubbeld worden, wierp men hem tegen, dat ijzer niet op ijzer hechten zoude, en dat ruwe oppervlakten een hoofdvereischte waren.

Intusschen gevoelde men behoefte aan eene versnelde gemeenschap tusschen Manchester en Liverpool, want men kon het katoen niet meer op de oude wijze langs de straatwegen en kanalen vervoeren, maar het voorstel van tusschen beide steden een spoorweg te leggen, leed al dadelijk schipbreuk op den allerhevigsten tegenstand. Toen nam Mr. Pease, een kwaker, die Stephenson's machine te Killingworth gezien had, dien kunstenaar als ingenieur aan, bij de zoogenoemde kwakerbaan tusschen Stockton en Darlington; te gelijkertijd bouwden beiden eene machinefabriek te Newcastle. In 1825 werd de baan geopend; op de allereerste trein bevonden zich 250 personen en eene lading kolen en meel. De latere graaf van Durham, had weten te bewerken dat in de concessie dezer lijn eene clausule voorkwam, waarbij de onderneming verpligt was, alle kolen die ter inscheping naar Stockton werden vervoerd, voor eene halve penny per ton en per mijl mede te nemen. Hij meende daardoor de concurrentie tegen zijne Sunderlandsche kolen te dooden, maar de uitkomst werd geheel anders dan hij gedacht had, want die lage vracht had ten gevolge dat binnen weinige jaren het quantum der op deze baan vervoerde kolen tot op een half millioen tonnen steeg en der onderneming grove winsten in den zak joeg. Met het personenvervoer ging het eveneens; in den beginne dacht niemand er aan, maar eindelijk werd het toch in beraadslaging genomen.

Men kocht voor een prijsje eenen ouden postkoets, en plaatste die op een houten onderstel, met alle mogelijke voorzorgen, want niemand geloofde, dat een waaghals zoude gevonden worden, die zijne leven aan den spoorweg zoude toevertrouwen. Het werd echter beproefd, de koets werd helder opgeschilderd, het wapen van de onderneming met de spreuk: *periculum privatum utilitas publica* er bij gezet, en de eerste passagierswagen die *The experiment* gedoopt was, rolde op en neer tusschen Stockton en Darlington.

Nu werd het plan tot een' spoorweg tusschen Manchester en Liverpool weder opgewarmd; als één éénig man stonden de eigenaars der waterwegen er tegen op, en Stephenson werd door hen niet anders dan als een landlooper en vagebond behandeld. Het regende vlugschriften en prophetien van den ijsselijksten aard; deze laatsten doorliepen alle phasen tusschen eene algeheele verbranding der wereld en het totaal ophouden van eierleggen door de hoenders; er waren geen zotheden zoo groot of ze werden voor mogelijk gehouden, wanneer het vuurmachine tusschen Liverpool en Manchester tot stand kwam. Maar toen dit geen invloed op de publieke meening had, troostte men zich met de gedachte dat de onderneming niet practisch en onuitvoerbaar was, en bepaalde men den tegenstand door het verlagen der vrachttarieven langs de waterwegen; maar ook dit trof geen doel en de baan kwam tot stand. Men kan zich het genoegen van èèn glimlach niet ontzegen, wanneer men heden ten dage het oordeel van de Quarterlij Review over die aangelegenheid leest, dat men het beste kan vergelijken met het gezegde van Lord Derby, omtrent de eerste stoomboot, die hij voor zoo onmogelijk hield, dat hij aanbood die met huid en haar op te eten. „Wij spotten," zegt de Review, „met de gedachte aan een spoorweg, 't is een hersenschim. Een korten tijd moge de overdrevene voorstelling omtrent de kracht van stoom en van locomotieven de oogen verblinden, maar de waarheid zal overwinnen en er te smartelijker om zijn. Wat kan wel dommer en doller wezen, dan te gelooven dat een locomotief het nog zóó ver zoude brengen om zoo snel als een postwagen te kunnen vooruitkomen? Liever dan dat geloofden wij, dat de inwoners van Woolwich, elk op een vuurpijl gezeten, lucht-toertjes gingen maken. Wij hoopen dat het parlement in alle concessiën de snelheid der locomotieven zal beperken tot acht of negen mijlen per uur, want dat is het maximum dat zonder gevaar niet kan overschreden worden."

Men verlieze hierbij niet uit het oog dat de kundigste ingenieurs van dien tijd het gevoelen van de Review deelden, en dat het parlements committé waarvoor Stephenson verschijnen moest om zijn plan te ontwikkelen, hem als meer dan half verdwaasd beschouwden toen hij als zijne meening opgaf méér dan twaalf mijlen in het uur met zijne locomotief te kunnen afleggen. Het zoude te ver voeren alle zwarigheden en hindernissen op te sommen die van alle kanten der nieuwe onderneming werden in den weg gelegd; één enkel voorbeeld zij genoeg; de grondbezitters hielden zóó scherpe wacht tegen het opnemen van terreinen. dat men genoodzaakt was, dit 'snachts met dievenlantaarns te verrigten. Zeker geestelijke stelde zich zóó te weer tegen het opmeten van zijn land dat een geheele zwerm ingenieurs zich genoodzaakt vond, zich in de nabuurschap der kerk te verbergen, en als een hoop roovers uittebreken en het land optemeten, gedurende den tijd dat de geestelijke bezig was met preeken.

Den 15 September 1830 werd de baan tusschen Liverpool en Manchester geopend en Stephenson's triomf was compleet. Zelfs het ongeluk dat daarbij den Minister Huskinson overkwam en zijnen dood ten gevolge had, diende om dien triomf te verhoogen, want de locomotief legde met den gewondden eenen afstand van 15 mijlen in 25 minuten af.

Toen sloten zich onmiddelijk twee der hevigste betrijders van Stephenson aan zijn stelsel aan en zochten eenen tweeden baan in het leven te roepen die midden door hunne bezittingen zoude gaan. Tot 1840 toen Stephenson zich geheel en al uit de zaken terugtrok, werd er geen grooten baan meer aangelegd, waarbij Stephenson niet de hoofdrol vervulde, doch de vooroordeelen legden slechts voor goed het hoofd in den schoot, toen de koningin gebruik begon te maken van den baan naar Windsor. Intusschen moest Stephenson het nog beleven, dat *zijne* locomotieven met slakken werden vergeleken daar de snelheid eene hoogte bereikte die hij zelve voor roekeloos had gehouden, hij zeide wel dat hij eene machine kon vervaardigen die 100 mijlen in het uur kon afleggen, maar achtte deze snelheid doelloos in de praktijk.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN

Bevallen:

De wed. J. C. Teengs, geb. Warnsinck, D. Batavia 27 Julij. — W. E. Frank, geb. Akkeringa, D. Samarang 25 Julij. — H. E. Pietermaat, geb. Horst, D. Samarang 28 Julij. — L. Dankmeijer, geb. Dinger, D. Samarang 22 Julij. — J. M. van Prehn, geb. Raaf, Z. Leeuwenstein bij Voorburg 12 Mei.

Getrouwd:

N. Falck met F. W. J. van Weijher, Sumedang 17 Julij. — W. P. van Hanswijk met J. W. van Munster, Batavia 28 Julij. — F. W. C. Guise met S. E. Noordhoorn, Batavia 28 Julij. — N. E. A. G. de Vicq Cumptich met W. P. Rijken, Samarang 21 Julij. — G. C. O. Vos van Rijswijk met J. Ch. Mulder, Soerabaya 27 Julij. — Mr. J. A. Kooiman met L. E. Bouricius, Soerabaya 20 Julij.

Overleden:

M. S. Fromberg, geb. Kips, 53 j. 6 m. Batavia 22 Julij. — A. L. Prange, geb. Tiktak 38 j. aan boord van het barkschip *Ottolina*, 10 Mei. — Vrouwe F. J. Schlüter, geb. van der Niepoort, 's Gravenhage 11 Mei. — W. L. de Lanoij, 50 d. Bonthain 2 Julij. — De echtgenoote van B. Feist, Cheribon 7 Julij. — L. V. Geib, 26 j. Samarang 19 Julij. — J. A. van Dapperen, 63 j. Samarang 31 Mei. — C. A. Haase, 85 d. Salatiga 20 Julij.

VERTREKKENDE PERSONEN.

B. Hendering. — R. C. van Prehn en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Julij.	30	Ned. Ind	Bil Madjiet	Intji Alie	Sumbawa.
„	—	„ „	Klara	Sahak	Probolingo.
„	31	„ „	Krabbe	Mardam	Passoeroewan.
Augs.	2	Nederlandsche	Johann Martin	G. Radmam	Melbourne.
„	—	Ned. Ind.	Stoomschip Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Julij.	31	Z. M.	Stoomschip Merapie	Kapt. Luit. t/z E. M. Baak	Koers stellende om de Oost.
„	—	Nederlandsche	Johanna Catharina	Ketjil	Amboina.
„	—	Ned. Ind	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	Dennok Bientang Toedjoe	Tan Soetiong	Riouw.
„	—	„ „	Carolina	Pa Robija	Passoeroewan.
„	—	„ „	Saijan Maskoor	Hadjie Mohamat Joesoop	Banjermassing.
„	—	Nederlandsche	de West	J. H. F. Pust	Batavia.
„	—	Ned. Ind	Fathul Kariem	Seeh Achmat bin Oemar Fagie	Padang via Sumanap.
Augs.	2	Nederlandsche	Alida Maria	J. de Vries	Nederl. via Batavia.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks	Onbepaald	Fraser Eaton & Co.
„	Landbouw	Kleijnenberg	„	„ „ „ „
Amerikaansche	Homer	Ellins	„	„ „ „ „
„	Spitfire	J. W. Areij	„	„ „ „ „
Engelsche	Amelia Breillat	J. Morris	Batavia	„ „ „ „
Hamburgsche	Magdalena	Harwichsen	Nederland	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Götheborg	Björk	„	„ „ „ „ „
Pruisische	Nord	E. Lange	Cowes	„ „ „ „ „
„	West	Pust	„	„ „ „ „ „
Zweedsche	Toreforrs	Jansson	„	„ „ „ „ „
Pruisische	Der Jud	Matchouw	„	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Osiris	Cramer	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeenimph	Witsen Elias	„	„ „ „
„	Arcadia	Greefkes	„	„ „ „
„	Baron van Hardenbroek	Hennij	„	„ „ „
„	Gelderland	Crap Hellingman	Nederland	„ „ „
„	Jacqueline en Elise	Sikkens	Australia	„ „ „
„	Arlequin	Senger	„	„ „ „
„	Dolfijn	Brandligt	Onbepaald	„ „ „
„	Arij Scheffer	Kunst	„	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Willem III	Van der Burg	„	„ „ „ „ „ „
„	Commissaris des Konings van der Heim	Van Zanten	„	„ „ „ „ „ „
„	Jeannette Agatha	Cleijndert	„	„ „ „ „ „ „
„	Cornelia Geertruida	Hoeksma	„	„ „ „ „ „ „
„	Prins Maurits	J. J. Bart	„	B. Kopersmit & Co.
„	Aegidia en Pauline	T. K. Veldman	„	„ „ „ „
„	Elisabeth en Antoinette	H. A. Besier	„	„ „ „ „
„	Neptunus	P. Schuurman	Nederland	„ „ „ „
„	Henriette Maria	De Boer	„	„ „ „ „
„	Minister van Hall	O. de Haas	„	Hill Broekman & Co.
„	Gebrs. Houtman	C. J. Bax	Onbepaald	B. J. van Eck & Co.
„	Samuel Hendricus	A. G. Bouten	In reparatie	„ „ „ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Onbepaald	„ „ „ „ „ „
„	China	G. G. Luttenberg	Amsterdam	P. Kervel & Co.
„	Celeritas	Wagner	„	„ „ „ „
Hanoversche	Esperance	H. A. Feijen	Te bevrachting	„ „ „ „
Oldenburg	Von Berg	B. A. Muller	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Tagal	Göbel	Nederland	E. Ten Brinck & Co.
„	Eugénie	Bargman	Nederl. via Samarang.	„ „ „ „ „
„	Helmers	Messen	Onbepaald	„ „ „ „ „
„	Meteor	Saly	Lossende	McMillan Marten & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. kotter *Klara*, mevrouw de weduwe Zollinger, met 8 kinderen, mejufvrouw Alder, en den heer H. Arkelaut.— Met het Ned. Ind. stoomsship *Koningin der Nederlanden*, de heeren Melbourne, Bonhote, Bogaardt en echtgenoot, Delij, Pouw Z. M. troepen en Bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Oenarang*, de heeren van der Bank, Scheffer, E. F. Fuhri, H. M. L. Lux, G. F. de Bruijnkops, H. E. Levert, H. L. Schmidt, Mevrouw Versteeg, Z. M. troepen en Bannelingen. — Met de Nederl. bark *Saijang Maskoor*, de heer Mr. E. J. Fouwaij.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Onrust en Phoenix; de schepen Arij Scheffer, de Stad Schiedam, Prins Maurits, Osiris, Elisabeth Antoinette, Faidul Mobarak, Neptunus, Der Nord, Henriette Maria, Spitfire en Johann Martin; de stoom schepen Macassar, Palembang en Koningin der Nederlanden; de barken Fatal Ma-an, Louisa Jacoba Johanna, Naim Balgijer, Gebroeders Hontman Banka, Marion Macentyre, Zeenimph, Johannes Hendrikus Ferdinand, Samuel Hendrikus, Tagal, Landbouw, Aegidia en Paulina, Commissaris des Konings van der Heim, Fathol Madjiet, Jeannette en Agatha, Baron van Hardenbroek, Minister van Hall, Hoksing, Dorothea Henriette, Salma, Homer, Pictura, Magdalena, Jan Schouten, Gelderland, China, Torefors, Meteor, Eugenie, Celeritas en Arlequin; de brikken So-Ootdin, Fathal Hair, Cornelia Geertruida, Jacquelina en Elise, Talsum, Dolfijn Fatal Salam en Amelia Breillat; de schoeners Serie Tangaroong. Hoseeng, Esther Helena, Venus, Hing Thay, Helmers, Hing-Aan Fathal Haer, en Bil Madjiet; de kotter Klara en Krabbe.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

29 Julij. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. MARDAM, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

26 Julij. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. PA ROBIJA, naar Soerabaya.

27 Julij. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. JONO, naar Sumanap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederl. Ind. brik El-Ijezer; de kotters Mad Mira en Krabbe.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 1sten tot en met den 3den Augustus 1859.

AANVOER.

Van Amsterdam per het Ned. schip *Celeritas*, gezagv. A. WAGNER, agenten P. KERVEL & Co.

1 kistje horologien, 24 kisten manufacturen, KARTHAUS & Co; 1 kistje zaad, 1 kistje boeken, E. FUHRI & Co; 80 kistjes wijn, 8 kistjes provisien, 1 kistje tabak, MAJOR MATZEN & Co; 1 kistje verlakt leder, DEELEMAN; 6 collis koopmanschappen, P. OECHSMAN; $^{1}/_{2}$ pijp bier, L. ONEN; 4 collis koopmanschappen, BAIJER & Co; 8 kisten koopmanschappen, VAN VLOTEN; 1 kist piano, GEBR. KOCKEN; 5 kisten diversen, 25 hammen, 1 kistje provisien, VAN DER LINDEN; 90 vaatjes spijkers, 269 hammen, 50 staven ijzer, 138 collis koopmanschappen, SCHIMMELPENNINCK & Co; 200 vaatjes boter, 10 kisten kaas, 120 hammen, 8 kistjes koopmanschappen, P. KERVEL & Co; 5 collis koopmanschappen, P. BROEKMAN & Co; 6 kisten koopmanschappen, H. KIEL; 8 collis koopmanschappen, GEBR. VAN DELDEN; 12 kisten manufacturen, 26 tonnen teer, 19 collis koopmanschappen, 40 balen drills, 1050 kistjes onbekend, VAN LEEUWEN & Co; 58 kisten manufacturen, 84 collis provisien, 66 collis koopmanschappen, B. J. VAN ECK & Co; 3 kisten koopmanschappen, VAN BRERO & Co; 40 kisten provisien, ANEMAET & Co; 2 kisten diversen, C. ROSEMEIER; 20 kisten azijn, DE STURLER & Co; 20 kisten geel metaal, 2 rollen lood, 7 collis koopmanschappen, HILL BROEKMAN & Co; 5 kisten meubelen, F. NAGEL; 72 kisten diversen, MARTENS & Co; 25.000 steenen, P. KERVEL & Co; 15 kisten wijn, 100 hammen, 64 collis koopmanschappen, ORDER.

Van Batavia per het stoomschip *Ooenarang*, gezagv. VAN HULSTEIJN, agenten ADAM & Co.

201 balen en kisten manufacturen, 10 vaten 1 kist cognac, 15 kisten, roode wijn, 6 pijpen wijn 20 oxhoofd maderawijn, $^{7}/_{4}$ pijpen maderawijn, 100 vaten bier, 4 kisten man. sigaren, 100 balen koffij zakken, 64 balen en kisten naaigaren, 28 collis koopmansehappen, ADAM & Co; 1 kist man. sigaren, ANEMAET & Co; 1 kist tuigen, MODDERMAN; 2 kisten diversen, VAN DER PUTTE; een wagen MONTOFT, 156 balen en kisten manufacturen, 154 collis dranken, 350 picols spiauter, 73 collis koopmanschappen, en kleinigheden, ORDER; en eenige Gouvernements goederen.

Van Sumbawa per de Ned. Ind. schoener *Bilmadjiet*, gezagv. INTJIK ALIE agent GEZAGVOERDER.

50 paarden, 100 picols koffij, 1 kist amfioen, $3^{40}/_{100}$ picols was en kleinigheden, GEZAGVOERDER.

UITVOER.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Oenarang* gez. S. VAN HULSTIJN.

1 kist diverse, 18 picols medicijnen, SCHIMMELPENNINCK & Co; 12 picols medicijnen, JOHAN; 1 pakje goud, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 22 balen manufacturen, ADAM & Co.

Naar Nederland via Batavia per het Zwd. schip *Gotheborg*, gezagv. J. F. BJORCK

$15084^{65}/_{100}$ picols rijst, 200 picols rotting, MATHIEU EBBS RUYS & Co.

Naar Nederland via Batavia per het Ned. schip *Alida Maria*, gezagv. J. DE VRIES.

30 picols rotting, 6000 picols rijst, SCHIMMELPENNINCK & Co.

Naar Australie per het Nederl. schip *Metalen Kruis*, gezagv. J. P. Zuurdeeg.

6 kisten genever, SCHIMMELPENNINCK & Co; 3 vaten gezouten spek. DE GRAAFF & Co.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Saijan Maskoor*, gezagv. HADJIE MOHAMAT IJOESOOP.

27 picols aardappelen, 5 picols tamarinde, 10 picols suiker, 36 picols, oud ijzer, en kleinigheden, GEZAGVOERDER.

Naar Riouw en Singapoer per de Ned. Ind. bark *Dennok Bintang Toedjoe*, gezagv. TAN SOETIONG.

25 picols lange peper, $68^{79}/_{100}$ picols tabak, 20 picols tamarinde, 2710 picols rijst, 1200 picols oliekoeken, $16^{70}/_{100}$ picols tabak, $89^{29}/_{100}$ picols notenmuscaat, $9^{40}/_{100}$ picols foelie, diverse ARABIEREN.

Marktprijzen.

SUIKER. ƒ 15 à ƒ 16.—
KOFFIJ.
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 125 à ƒ 140.—
id. (WITTE) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—
KOEHUIDEN per picol
ARAK per legger ƒ 55 à ƒ 60.—
OLIE (KLAPPER)
OLIE (KATJANG.)
KADJANG MATTEN
ROTTING ƒ 7 à ƒ 9.—
WISSELKOERS. Holl. pari. London $11^{3}/_{4}$

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 7den Augustus 1859.
's Morgens ten half negen ure.
Voorbereiding voor het H. AVONDMAAL.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 7den Augustus 1859.
Des morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.